

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2002

Utgiven i Helsingfors den 11 september 2002

Nr 780—782

INNEHÅLL

Nr		Sidan
780	Inrikesministeriets förordning om utbildning för ansvariga föreståndare och väktare vid bevakningsföretag	3815
781	Inrikesministeriets förordning om specialutbildning för väktare i användningen av maktmedel .	3823
782	Inrikesministeriets förordning om medförande av hund i bevaknings- och ordningsövervakningsuppgifter	3830

Nr 780

Inrikesministeriets förordning

om utbildning för ansvariga föreståndare och väktare vid bevakningsföretag

Given i Helsingfors den 6 september 2002

I enlighet med inrikesministeriets beslut föreskrivs med stöd av 61 § 2 mom. lagen den 12 april 2002 om privata säkerhetstjänster (282/2002):

1 §

Utbildning av ansvarig föreståndare

Den utbildning för ansvariga föreståndare som avses i 20 § 1 mom. lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) består av en undervisningshelhet omfattande en sådan specialyrkesexamen för säkerhetsövervakare i tre delar som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998). För alla som utbildas är grunderna för bevakningsföretagsverksamheten och bevakningsarbetet samt de delar som behandlar straff- och processrätten eller delar som till innehållet motsvarar dessa obligatoriska delar. Den som utbildas skall dessutom enligt eget val som en tredje del avlägga en annan del av specialyrkesexamen för säkerhetsövervakare.

2 §

Utbildning av tillfällig väktare

Den utbildning för tillfälliga väktare som avses i 25 § 1 mom. lagen om privata säkerhetstjänster består av en del som om-

fattar grunderna för väktarens arbete inom den yrkesexamen för väktare som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller en del som till innehållet motsvarar dessa. Utbildningen för tillfälliga väktare skall bestå av minst 40 undervisningstimmar. En undervisningstimme skall vara minst 45 minuter lång.

I bilagan till denna förordning anges de ämnen och det innehåll i undervisningen som utbildningen skall omfatta samt den timfördelning som skall följas.

3 §

Väktarutbildning

Den väktarutbildning som avses i 24 § 1 mom. 2 punkten lagen om privata säkerhetstjänster består av delar som omfattar grunderna för väktarens arbete och grundkurs för väktare inom den yrkesexamen för väktare som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller delar som till innehållet motsvarar dessa. Väktarutbildningen skall bestå av minst 100 undervisningstimmar,

varav utbildningen av tillfälliga väktare utgör 40 timmar. En undervisningstimme skall vara minst 45 minuter lång.

I bilagan till denna förordning anges de ämnen och det innehåll i undervisningen som utbildningen skall omfatta samt den timfördelning som skall följas.

I väktarutbildningen får endast personer som med godkänt resultat har avlagt det prov som ansluter sig till utbildningen av tillfälliga väktare delta.

4 §

Sättet att ordna utbildning för tillfälliga väktare och väktare

Den undervisning som ges inom utbildningen för tillfälliga väktare och väktare skall i regel bestå av föreläsningar och den skall omfatta praktiska övningar.

5 §

Prov i anslutning till utbildningen för tillfälliga väktare och väktare

Det prov som ansluter sig till utbildningen av tillfälliga väktare och väktare skall omfatta flervalsfrågor och frågor som förutsätter motiverade svar. För att bli godkänd skall den som utbildas uppnå minst 60 procent av maximipoängen i provet.

Det prov som avses i 1 mom. kan med anledning av underkänd prestation avläggas på nytt högst tre gånger utan att den utbildning som avses i 2 och 3 mom. genomgås. Provet kan tas på nytt tidigast den tredje dagen efter det att prestationen underkändes.

Helsingfors den 6 september 2002

Inrikesminister *Ville Itälä*

6 §

Rättigheter och skyldigheter för dem som deltar i utbildningen för tillfälliga väktare och väktare

Den som utbildas skall regelbundet delta i sådan utbildning för tillfälliga väktare eller väktare som överensstämmer med undervisningsplanen. Om den som utbildas i väsentlig utsträckning är frånvarande från utbildningen eller annars i väsentlig utsträckning försummar att delta i undervisningen måste utbildningen anses avbruten.

I det prov som avses i 5 § får endast den som har deltagit i utbildningen i fråga delta.

7 §

Intyg

Den som ordnar utbildningen skall utan dröjsmål ge den som fullgjort utbildningen på godkänt sätt ett intyg för godkännande som ansvarig föreståndare, väktare eller tillfällig ansvarig föreståndare i ett bevakningsföretag.

8 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2002.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Överinspektör Janne Kerkelä

INNEHÅLLET I UTBILDNINGEN AV TILLFÄLLIGA VÄKTARE

Ämne och timmar	Innehåll i undervisningen
1. Administrering av kursen/2 h	
2. Säkerhetslagstiftningen och utbildningen/3 h	
2.1 Lagstiftning som gäller den privata säkerhetsbranschen	– Lagar och förordningar som reglerar den privata säkerhetsbranschen
2.2 Bevakningsrörelse	– Allmän information om branschen; verksamhetens karaktär, tillståndsplikt för näringen, företagets storlek och antal
2.3 Viktiga begrepp och definitioner	– Lagen om privata säkerhetstjänster: bl.a. 2 §, 3 § 1, 7 § 1, 8 § 1, 17 § 1, 18 § 1, 19 § 1, 20 § 1, 21 § 1, 24 § 1, 25 § 1, 28 §, 29 §, 43 §, och 45 §
2.4 Auktorisation och godkännanden	– Auktorisation av bevakningsföretag, ansvarig föreståndare, tillfällig ansvarig föreståndare, väktare, tillfällig väktare, villkor för utfärdande och godkännande, villkor i anslutning till auktorisation och ändring av villkoren, ansökningsförfarande, beviljande myndigheter
2.5 Företagets övriga skyldigheter	– Lagen om privata säkerhetstjänster: 7 - 19 § och 45 §
2.6 Tillsyn	– Tillsynsmyndigheter, rätt att få uppgifter, säkerhetsbranschens tillsynsregister, återkallande av auktorisation och godkännande, straffbestämmelser, varning
2.7 Utbildnings och yrkesexamina i säkerhetsbranschen	– Grund-, yrkes- och specialyrkesexamen
3. Bevakning/6 h	
3.1 Olika sätt att skydda egendom	– Strukturellt och tekniskt skydd, bevakning samt kombinationer av dessa

<p>3.2 Bevakningsformer och bevakningsuppgifter</p> <p>3.3 Handlingar</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kundbetjäning – Lokal bevakning, distriktsbevakning, alarmbevakning, butiksobservationsuppgifter, livvaktsuppgifter, värdetransportuppgifter – Bevakningsronder, väktarens agerande i larmsituationer – Förhållningsregler, uppdragsavtal, anmälan om händelseförlopp
<p>4. Väktarens agerande/9 h</p> <p>4.1 Väktarens agerande och förhållningssätt</p> <p>4.2 Väktarutrustning, medförande och användning av den</p> <p>4.3 Väktarens befogenheter</p> <p>4.4 Grundläggande fri- och rättigheter samt mänskliga rättigheter och väktarnas agerande i anslutning därtill</p> <p>4.5 Väktarens rättsliga ställning</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Förhållande till myndighetsverksamhet, allmänna principer som iakttas vid bevakningsuppdrag, angivande av grunden för åtgärden, tystnadsplikt, väktarens grundbeteende och agerande i vålds-, problem- och hotfulla situationer, betydelsen av det egna beteendet, rusmedels inverkan på beteendet, störda personer, väktarnas etik och arbetsmoral – Väktardräkten, väktarkortet, nycklar till objekten, maktmedelsredskap, skyddsanordningar, hund, funktionsprinciperna för och användningen av signal-, transport- och övriga hjälpmedel som behövs i väktarbetet – Hindrande av tillträde, avlägsnande, fasttagande, återtagande av egendom, maktmedel, nödvärn, nödtillstånd, säkerhetskontroll – De viktigaste grundläggande fri- och rättigheterna samt de viktigaste mänskliga rättigheterna och väktarens rättigheter att begränsa förverkligandet av dem – Väktarens straffrättsliga skydd, straffbestämmelser som gäller väktare
<p>5. Polisverksamhet och därtill hörande väktaruppgifter/4 h</p> <p>5.1 Polisens uppgifter</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Tryggande av rätts- och samhällsordningen, upprätthållande av den allmänna ordningen och säkerheten, förebyggande och utredning av brott samt överlämnande av brott till

5.2 Skyddsåtgärder som föregår brottsutredningen och avser utredningen	<p>åtalsprövning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situationsbedömning, hjälpa offret, fasttagande av gärningsmannen, alarm, avspärrande av platsen, skyddande av spåren, notering av iakttagelser
5.3 Samarbete	<ul style="list-style-type: none"> - Hjälp, anmälan om iakttagelser
6. Förebyggande verksamhet och väktarens agerande i skadesituationer/2 h	
6.1 Agerande i arbete som förebygger bränder och i brandsituationer	<ul style="list-style-type: none"> - Situationsbedömning, första åtgärder, alarmering, handledning, hjälp, notering av iakttagelser
6.2 Tekniska redskap och anordningar	<ul style="list-style-type: none"> - anordningar för anmälan, släckningsredskap och släckningsanordningar
7. Skydd i arbetet och anställningsförhållandet/3 h	
	<ul style="list-style-type: none"> - De viktigaste punkterna i lagen om skydd i arbete, arbetarskyddsrisiker förknippade med väktares arbete och beredskap för dem, riskmoment i anslutning till bevakningsobjektet, annat skydd i arbetet för väktare
	<ul style="list-style-type: none"> - Arbetsavtal, kollektivavtal, förhållandet mellan väktaren, arbetsgivaren och uppdragsgivaren
8. Livräddande första hjälpen/4 h	
	<ul style="list-style-type: none"> - Olycksfall och hur allmänna de är, agerande på olycksfallsplatsen, undersökning av patienten, vård av medvetslösa patienter, återupplivning och annan första hjälp, blödningar samt sjukdomsattacker
9. Nödvärn och maktmedel/6 h	
	<ul style="list-style-type: none"> - Den allmänna delen av inrikesministeriets förordning om specialutbildning för väktare i användningen av maktmedel (781/2002) och separat prov i anslutning därtill
	<ul style="list-style-type: none"> - Rättslig grund, väjning och avvärjning, frigörelse från grepp, grepp vid förflyttning, användning av batong och handbojor, områden där slag med batong får träffa och områden där slag inte får träffa

3820

Nr 780

10. Prov/1 h	– Frågor som behandlats i punkterna 2 – 7 och 9
---------------------	---

VÄKTARUTBILDNINGENS INNEHÅLL

Ämnen och timmar	Innehåll i undervisning
1. Administrering av kursen/1 h	
2. Lagstiftning som gäller säkerhetsbranschen samt väktarnas befogenheter och skyldigheter/6 h	<ul style="list-style-type: none"> – Det viktigaste innehållet i de lagar, förordningar och bestämmelser som reglerar den privata säkerhetsbranschen, företagssäkerheten, väktarens befogenheter, skyldigheter och rättsliga ställning – Repetition av det ämne i anslutning till väktarens agerande som ingår i utbildningen av tillfälliga väktare (punkt 4)
3. Ordningslagen, lagen om ordningsvakter samt lagen om sammankomster/ 2 h	<ul style="list-style-type: none"> – Ordningsvaktens uppgifter, godkännande som ordningsvakt, kännetecken och befogenheter för ordningsvakter, tillsättande av ordningsvakt på grundval av ordningslagen – Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt upprätthållande av ordningen vid nämnda tillställningar
4. Väktarens agerande och kontroll över situationen/19 h	<ul style="list-style-type: none"> – Ämne i anslutning till sådan bevakning som ingår i utbildningen av tillfälliga väktare (punkt 3), kontrollen över problemsituationer och praktiska övningar prioriteras – Kundbetjäningssituationer, besvärliga kunder, hotfulla eller våldsamma kunder, etiska grupper, ordlös kommunikation, bevakningsbranschens och väktarens etik, väktarens arbetsmoral, psykologiska synpunkter
5. Säkerhetsteknik/4 h	<ul style="list-style-type: none"> – Den strukturella säkerheten hos bevakningsobjekten, brottsanmälningssystem-, tv/videoövervaknings- och olika passagekontrollanordningar, teknik i anslutning till övervakningen av fastigheters VVS-anordningar och anordningar för anmälan om processstörningar
6. Brand- och räddningsverksamhet/6 h	<ul style="list-style-type: none"> – Sådan säkerhetsutbildning i fråga om hetarbeten som godkänts av Finska Försäkringsbolagens Centralförbund och Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland

<p>7. Maktmedelsredskap och användningen av dem/8 h</p> <p>8. Första hjälpen/12 h</p> <p>9. Prov/2 h</p>	<p>Avläggandet av sådan examen i säkerhet vid heta arbeten som berättigar till hetarbetskort förutsätter även studier i ett ämne (punkt 6) i anslutning till väktarens agerande i skadesituationer och sådan förebyggande verksamhet som ingår i utbildningen av tillfälliga väktare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innehållet i det ämne (punkt 9) i anslutning till nödvärn och maktmedel som ingår i utbildningen av tillfälliga väktare, praktiska övningar prioriteras - Repetition av det ämne (punkt 8) i anslutning till livräddande första hjälpen som ingår i utbildningen av tillfälliga väktare, sjukdomsfall, blödningar och chock, sår och skrubbsår, huvud- och ansiktsskador, frakturer och leddskador, förgiftningar, brandskador samt ett kursprov som praktisk uppvisning - Motsvarar tillsammans med det ämne (punkt 8) i anslutning till livräddande första hjälpen som ingår i utbildningen av tillfälliga väktare innehållet i FRK:s I kurs i Första hjälpen - Frågor som behandlats i punkterna 2 - 5 och 7
---	--

Nr 781

Inrikesministeriets förordning om specialutbildning för väktare i användningen av maktmedel

Given i Helsingfors den 6 september 2002

I enlighet med inrikesministeriets beslut föreskrivs med stöd av 61 § 2 mom. lagen den 12 april 2002 om privata säkerhetstjänster (282/2002):

1 §

Utbildningens uppbyggnad

Den specialutbildning för väktare i användningen av maktmedel som avses i 29 § 2 mom. lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) består av en allmän del och en särskild del som gäller skjutvapen, gasspray och teleskopbatong.

Den i 1 mom. avsedda utbildningen anses fullgjord i fråga om vart och ett maktmedel när väktaren godkänts i den allmänna delen av specialutbildningen i att använda maktmedel samt i den särskilda del av utbildningen som gäller maktmedlet i fråga.

När väktaren godkänns i den särskilda del av utbildningen som gäller skjutvapen berättigar detta väktaren att i bevakningsuppgifter bära ett skjutvapen av samma typ med vilket skjutprovet har avlagts.

2 §

Syftet med utbildningen

Syftet med specialutbildningen för väktare i användningen av maktmedel är att de som fullgjort utbildningen med godkänt resultat behärskar principerna för nödvärn, för nödtill-

stånd och för andra befogenheter att använda maktmedel. Väktarna behärskar användningen av de maktmedelsredskap som de bär och besitter sådana färdigheter i att bemöta olika typer av människor att de i hotande situationer och vid avvärjandet av sådana kan handla på ett försvarbart sätt utgående från en helhetsbedömning och även i övrigt på ett godtagbart sätt. Väktarna kan handla sakligt och objektivt samt så att de i första hand främjar försonlighet.

3 §

Ansvariga ledare, utbildare och övervakare

Den som ordnar utbildningen skall utse en ansvarig ledare för den. Den ansvariga ledaren skall ansvara för utbildningen och för dess säkerhet. Vid de praktiska övningar som ingår i utbildningen skall finnas ett tillräckligt antal övervakare. Övervakarna skall vara förtrogna med innehållet i och genomförandet av de praktiska övningarna.

Den ansvarige ledaren för och utbildaren vid den allmänna delen av utbildningen samt den särskilda del av utbildningen som gäller teleskopbatong och gasspray skall med godkänt resultat ha avlagt den allmänna delen av den utbildning för utbildare som avses i 8 §.

Den ansvarige ledaren för och utbildaren vid den särskilda del som gäller skjutvapen skall med godkänt resultat ha avlagt den allmänna och den särskilda delen av den utbildning för utbildare som avses i 8 §.

4 §

Utbildningens innehåll och längd

Den allmänna delen av utbildningen skall bestå av minst 4 undervisningstimmar. De särskilda delar av utbildningen som gäller teleskopbatong och gasspray skall jämte övningar bestå av minst 5 undervisningstimmar. Den särskilda del av utbildningen som gäller skjutvapen skall jämte övningar bestå av minst 24 undervisningstimmar. En undervisningstimme skall vara minst 45 minuter lång.

Villkoret för att väktare skall få delta i den särskilda del av utbildningen som gäller skjutvapen, gasspray och teleskopbatong är att de med godkänt resultat fullgjort den allmänna delen av utbildningen.

I bilagan till denna förordning anges innehållet i utbildningen och de ämnen som skall behandlas i undervisningen samt de övningar som skall utföras.

5 §

Villkor för och intyg över godkännande

För att en väktare skall bli godkänd i utbildningen förutsätts att väktaren regelbundet deltar i utbildningen samt avlägger det prov som ingår i utbildningen med godkänt resultat. För att bli godkänd skall den som utbildas få minst 60 procent av maximiantalet poäng i provets teoridel. De prov som ansluter sig till den särskilda delen av utbildningen skall innefatta en teoridel och en praktisk del.

Den som har verkställt utbildningen skall utan dröjsmål ge den som fullgjort utbildningen med godkänt resultat ett intyg, av vilket skall framgå åtminstone vem som ordnat utbildningen och tiden för utbildningen, utbildarna samt utbildningens innehåll och längd i undervisningstimmar. I fråga om skjutvapnen skall i intyget antecknas vilken typ av skjutvapen som använts vid skjutpro-

vet. Den som fullgjort utbildningen med godkänt resultat skall utan dröjsmål lämna in intyget eller en avskrift av det till polisinspektionen i sin hemkommun.

6 §

Kontroll av hanterings- och skjutfärdigheterna

Den tillräckliga skicklighet i hanteringen av skjutvapen och tillräckliga skjutskicklighet som avses i 29 § 2 mom. lagen om privata säkerhetstjänster och som skall visas årligen kontrolleras genom skjutprov. Den som blir godkänd i provet är berättigad att bära skjutvapen i bevakningsuppgifter i ett år från och med den dag då provet avlades.

Den som verkställer provet skall utan dröjsmål ge den som blivit godkänd i provet ett intyg, av vilket skall framgå åtminstone vem som ordnat provet, tiden för provet, resultatet av provet samt vilken typ av skjutvapen som använts vid provet. Den som avlagt provet med godkänt resultat skall utan dröjsmål lämna in intyget eller en avskrift av det till polisinspektionen i sin hemkommun.

Om mer än sex månader har förlöpt efter det att den i 1 mom. avsedda tid då en väktare får bära skjutvapen gått ut, är villkoret för att skjutvapen skall få bäras att den särskilda del av utbildningen som avser skjutvapen genomgås i sin helhet.

7 §

Anordnande av utbildning för utbildare som handhar specialutbildningen för väktare i användningen av maktmedel

Utbildning för utbildare som handhar specialutbildningen för väktare i användningen av maktmedel ordnas av Polisstyrelsen.

På utbildningen tillämpas de bestämmelser som utfärdats om polisutbildningen med undantag av studerandenas studiesociala förmåner.

Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) tillämpas när utbildningen skall vara avgiftsbelagd.

8 §

Utbildningen för utbildare samt dess innehåll och längd

Utbildningen för utbildare består av en allmän del samt av en särskild del som ansluter sig till skjutvapenutbildningen samt av prov som hänför sig till de olika delarna. För att utbildare skall kunna delta i den särskilda delen av utbildningen förutsätts att den allmänna delen av utbildningen för utbildare är genomgången.

Den allmänna delen av utbildningen för utbildare skall bestå av minst 40 undervisningstimmar och den särskilda delen av minst 80 undervisningstimmar. Polisskolan fastställer undervisningsplanerna och prestationskraven i fråga om den allmänna och den särskilda delen av utbildningen för utbildare.

Den som har fullgjort utbildningen för utbildare med godkänt resultat skall ges ett intyg, av vilket åtminstone skall framgå vem som ordnat utbildningen och tiden för utbildningen samt utbildningens innehåll och längd i undervisningstimmar. Polisskolan underrät-

tar den som för säkerhetsbranschens tillsynsregister i polisens datasystem för förvaltningsärenden om utbildning som fullgjorts med godkänt resultat.

9 §

Övergångsbestämmelse

En väktare som har erhållit utbildning i enlighet med tidigare bestämmelser eller anvisningar får i bevakningsuppgifter bära skjutvapen eller gasspray utan den utbildning som avses i denna förordning till och med den 31 december 2003.

10 §

Ikraftträdelse

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2002.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Helsingfors den 6 september 2002

Inrikesminister *Ville Itälä*

Överinspektör Janne Kerkelä

I ALLMÄN DEL (MINST 4 TIMMAR)

1. Grunder för användning av maktmedel
  - 1.1 Bestämmelser om maktmedel och maktmedelsredskap
    - * bl.a. strafflagen och lagen om privata säkerhetstjänster
  - 1.2 Maktmedel
    - 1.2.1 Principen om minsta möjliga olägenhet
    - 1.2.2 Situationer då maktmedel används
  - 1.3 Vaktarens maktmedelsredskap
    - 1.3.1 Användningen av lättare redskap
    - 1.3.2 Handbojor och batonger
    - 1.3.3 Teleskopbatong
    - 1.3.4 Gasspray
    - 1.3.5 Skjutvapen
  - 1.4 Vaktarens rätt att bära maktmedelsredskap
2. Personbeteende
  - 2.1 Grundbeteende i vålds- och krissituationer
  - 2.2 Störd personlighet
  - 2.3 Narkotika- och alkoholpåverkat beteende
  - 2.4 Utvecklingsstadier i en ung människas beteende
  - 2.5 Stressens inverkan på verksamheten och hur stress kan hanteras
  - 2.6 Ordlös kommunikation
  - 2.7 Objektivitet och försonlighet som beteendeform
  - 2.8 Målinriktad diskussion
3. Skriftligt prov i utlärda färdigheter
  - * minst 60 % av antalet maximipoäng bör uppnås

II SÄRSKILD DEL

UTBILDNING I ANVÄNDNINGEN AV TELESKOPBATONG (Minst 5 timmar)

1. Teleskopbatong
  - 1.1 Teleskopbatongens uppbyggnad och modeller
  - 1.2 Ibruktagande, underhåll och problem
  - 1.3 Farligheten i slag med teleskopbatong
    - * slagets hastighet, den fysiska konstitutionen hos den som är föremål för en åtgärd samt personens klädsel, storleken på och den fysiska kraften hos den som slår, batongmaterial, träffområde, grepp om batongen, träffvinkel
2. Användning av teleskopbatong
  - 2.1 Bärande av teleskopbatong och hölstertyper
  - 2.2 Föregripande samt beredskap för avvärjningssituationer
  - 2.3 Områden där slag får träffa och förbjudna områden
    - * områden där slag i första hand får träffa; de stora musklerna i extremiteterna, t.ex. lårmusklerna samt biceps och triceps
    - * förbjudna områden; huvudet, nacken, halsen och luftstrupen, ryggraden, njurarna, könsorganen samt genom stick bröstkorgen och magen

- 2.4 Användning och ordergivning i olika situationer
    - * varning om att batongen kommer att användas, framtagande, utfällande av batongen, slag
    - * grundteknik, avståndsteknik, framtagande, utfällande, ihopfällande, det rätta sättet att slå
    - * avvärjande och slag; parering uppifrån och nerifrån, parering från sidan, slag med den starkare handen, slag med den stödjande handen, bringande av en person ur balans med batongen
  - 2.5 Övning i att använda batongen
    - * övning i ordergivning, grundteknik samt avvärjanden och slag, minst 10 övningsmoment
  - 2.6 Förstahjälp och eftervård vid användning
  - 2.7 Rapportering
3. Prov
- 3.1 Skriftligt prov i utlärd färdigheter
    - * minst 60 % av antalet maximipöäng måste uppnås
  - 3.2 Kunskap i att använda teleskopbatongen
    - * det skall konstateras att den som utbildas behärskar ordergivning, grundteknik samt slag och avvärjanden
    - * ordergivning och grundteknik; en fiktiv angripare närmar sig genom verbala hot, men han varken slår eller sparkar: den som utbildas skall ge order till angriparen, ta fram teleskopbatongen och fälla ut den, med hjälp av avståndsteknik och batongen få angriparen att vackla och hålla honom borta från farozonen för den attack som är riktad mot den som utbildas
    - * slag; en fiktiv angripare närmar sig hotfullt viftande med knytnävarna: den som utbildas skall utöver det som nämns i punkten ordergivning och grundteknik slå angriparen med batongen tillräckligt hårt på de områden på kroppen som är tillåtna för avvärja anfallet; före ordern om aktion skall teleskopbatongen vara i fickan eller ihopfälld i hölstret

UTBILDNING I ANVÄNDNINGEN AV GASSPRAY (MINST 5 TIMMAR)

- 1. Väktare som innehavare/användare av gasspray
  - 1.1 Viktiga bestämmelser om gasspray i skjutvapenlagen
  - 1.2 Väktares rätt att anskaffa och inneha gasspray
  - 1.3 Användning av gasspray i arbetsuppgifter
- 2. Ämnen i gasspray
  - 2.1 Tårgasens olika former, egenskaper och effekter
    - 2.1.1 CN
    - 2.1.2 CS
    - 2.1.3 CN/CS/OC
    - 2.1.4 OC
  - 2.2 Säkerhets- och vattenspray
- 3. Gasspray
  - 3.1 Sprayens uppbyggnad och egenskaper
  - 3.2 Garantitidens betydelse
  - 3.3 Gasens koncentrationer/styrka
  - 3.4 Förvaring av gasspray
  - 3.5 Erfarenheter av och jämförelser mellan användningen av olika gaser

- 3.6 Val av personlig spray
- 3.7 Illegala gassprayer (bl.a. smugglade)
  - * risker och straff för innehav
- 4. Användningen av gasspray
  - 4.1 Begränsningar i användningen
  - 4.2 Bärande och hölstertyper
  - 4.3 Föregripande samt förberedelser med tanke på avvärjningssituationer
  - 4.4 Skjutavstånd och mål
  - 4.5 Riskgrupper som föremål för användningen
  - 4.6 Användning och ordergivning i olika situationer
    - * grundpositioner
    - * rörelser
    - * teknik för framtagande
    - * sprayteknik
    - * teknik för förhindrande av avvärjning
  - 4.7 Praktisk övning
    - 4.7.1 Med vattenspray, minst 15 duschar
      - * fast mål; på stället, i rörelse
      - * avvärjning av fiktivt anfall
    - 4.7.2 Med gasspray
      - * avvärjning av fiktivt anfall, minst 10 duschar
  - 4.8 Förstahjälp och eftervård i användningssituationer
  - 4.9 Rapportering
- 5. Prov
  - 5.1 Skriftligt prov i utlärda färdigheter
    - * minst 60 % av antalet maximipoäng skall uppnås
  - 5.2 Behärskande av användningen
    - * med vattenspray på godtagbart sätt 5 duschar, varav 2 duschar, sprayade från stillastående, skall träffa ett område som är 10 cm i diameter på 1,5 meters avstånd och 2 duschar i långsam promenadtakt ett område som är 15 cm i diameter på 1,5—5 meters avstånd samt 1 dusch nedre delen av ansiktet på den som anfaller
    - * med gasspray 5 duschar på godtagbart sätt i syfte att stoppa en anfallande person så att duscharna har en avgörande betydelse vid avvärjandet av anfallet

UTBILDNING I ANVÄNDNINGEN AV SKJUTVAPEN (MINST 24 TIMMAR)

- 1. Väktaren som innehavare/användare av skjutvapen (6 timmar)
  - 1.1 Viktiga bestämmelser i skjutvapenlagen
  - 1.2 Väktarens rätt att anskaffa och inneha vapen
  - 1.3 Förvaring och överlåtelse av vapen
  - 1.4 Bärande av vapen i arbetsuppgifter
  - 1.5 Ordlös kommunikation i fråga om utrustning och skjutvapen
  - 1.6 Nödvärn
  - 1.7 Situationer då vapen används, beslutsfattande och former av vapenanvändning
  - 1.8 Påföljder av vapenanvändning
  - 1.9 Rapportering
- 2. Vapen- och utrustningsteknik (2 timmar)
  - 2.1 Vapentyper och deras egenskaper
  - 2.2 Patron typer och deras egenskaper

- 2.3 Utrustningsbälte och vapenhölster
- 2.4 Underhåll och service av vapen och utrustning
3. Vapenhantering och användning av vapen (8 timmar)
  - 3.1 Säker hantering
  - 3.2 Laddning och tömning
  - 3.3 Kontroll av funktionsdugligheten och de vanligaste felen och störningarna
  - 3.4 Eliminering av störningar
  - 3.5 Hölstertechnik, grundgrepp och rörelseserier
  - 3.6 Beredskap för användning av skjutvapen
  - 3.7 Grundrörelseteknik
  - 3.8 Varning om eventuell användning av skjutvapen
  - 3.9 Dragning och hölstring av vapen
  - 3.10 Siktande och avfyrningsteknik
  - 3.11 Användning av lampa när vapen används
4. Övning i vapen användning (7 timmar)
  - 4.1 Grundskjutning, minst 200 skott
  - 4.2 Reaktion på det skedda, minst 50 skott
Övningarna skall utföras i serier på högst 50 skott. Tiden mellan serierna skall vara minst 30 minuter
5. Provet (1 timme)
  - 5.1 Skriftligt prov i färdigheter som lärts ut enligt punkterna 1—3
    - * minst 60 % av antalet maximipoäng bör uppnås
  - 5.2 Kontroll av skickligheten i hanteringen av skjutvapen och av skjutskickligheten, i anslutning till vilken ett godkänt utförande krävs inom 3 månader efter det att den ovan avsedda utbildningen (punkterna 1—4) avslutats.
    - * säker hantering av vapnet bör konstateras
    - * nedan nämnda skjutning utförs i en tavla, där resultatet utgörs av träffarna på ett område i storleken A 4 i lodrätt läge
    - * grundskjutning; under 15 sekunder skall från stillastående skjutas 6 riktade skott på 10 meters håll; godkänt resultat förutsätter att alla skott träffat på ovan nämnda område
    - * reaktion på det skedda; 4 skott skall skjutas på 5—10 meters avstånd inom 15 sekunder från skjutordern; före skjutordern skall vapnet vara hölstrat och före skjutningen skall varning ges om att vapnet eventuellt kommer att användas; godtagbart resultat förutsätter att alla skott träffar ovan nämnda område
6. Tilläggsutbildning med anledning av underkänd prestation i provet (punkt 5.2) i anslutning till kontrollen av skickligheten i hanteringen av skjutvapen och av skjutskickligheten
  - 6.1 Tilläggsutbildning med anledning av fel och brister som konstaterats i provet i anslutning till kontrollen av skickligheten i hanteringen och av skjutskickligheten
  - 6.2 Minst 50 skott i anslutning till grundskjutning

Provet i anslutning till kontrollen av skickligheten i hanteringen av skjutvapen och av skjutskickligheten kan avläggas på nytt en gång utan fullgjord tilläggsutbildning enligt punkt 6. Fullgjord tilläggsutbildning berättigar väktaren att försöka få godkänt resultat i det prov som ansluter sig till kontrollen av skickligheten i hanteringen av skjutvapen och skjutskickligheten två gånger.

Nr 782

Inrikesministeriets förordning**om medförande av hund i bevaknings- och ordningsövervakningsuppgifter**

Given i Helsingfors den 6 september 2002

I enlighet med inrikesministeriets beslut föreskrivs med stöd av 61 § 2 mom. lagen den 12 april 2002 (282/2002) om privata säkerhetstjänster och 9 a § 4 mom. lagen den 22 april 1999 om ordningsvakter (533/1999):

1 §

Registrering och märkning av hund

En hund som medförs i bevaknings- eller ordningsövervakningsuppgifter skall vara registrerad i det hundregister som förs av Finska Kennelklubben. Hunden bör för identifiering identifieras genom tatuering eller genom ett chips under huden så att den på ett tillförlitligt sätt kan individualiseras.

2 §

Innehållet i den lydnadskontroll som hänförs till bevakningsuppgiften

Den lydnadskontroll som avses i 31 § 2 mom. lagen om privata säkerhetstjänster (282/2002) består av följande delar:

- 1) ett tillgänglighetsmoment,
- 2) ett kontrollmoment,
- 3) ett skyddsmoment, samt
- 4) markering av person.

I bilagan till denna förordning föreskrivs om innehållet i lydnadskontrollen och om de

rörelser som hänförs till de olika momenten samt om prestationskraven.

3 §

Innehållet i den lydnadskontroll som hänförs till en ordningsövervakningsuppgift

Den lydnadskontroll som avses i 9 a § 1 mom. lagen om ordningsvakter (533/1999) består av följande delar

- 1) ett tillgänglighetsmoment,
- 2) ett kontrollmoment, samt
- 3) sådant skydd av föraren som avses i punkt 5 i bilagan.

I bilagan till denna förordning föreskrivs om innehållet i lydnadskontrollen och om de rörelser som hänförs till de olika momenten samt om prestationskraven.

4 §

Ordnanande och dömande av lydnadskontroll

Polisskolan svarar för ordnandet av kontrollen.

De polishundsförare som polisskolan godkänd för uppgiften verkar som domare vid kontrollen.

5 §

Villkor för deltagande i lydnadskontrollen

I den lydnadskontroll som avses i 2 § skall den person som verkar som hundförare inneha ett giltigt godkännande som väktare och i den lydnadskontroll som avses i 3 § skall den person som verkar som hundförare inneha ett giltigt godkännande som ordningsvakt.

En hund som deltar i en kontroll skall vara frisk, vara vaccinerad enligt Finska Kennelklubbens regler och vara minst två men högst 10 år gammal. En tik får inte delta i kontrollen senare än 30 dygn före beräknad valpning och inte tidigare än 42 dygn efter valpningen.

En hund som deltar i kontrollen skall med godkänt resultat ha avlagt ett uppförandeprov för brukshundar ordnat av Finska Kennelklubben.

6 §

Utförande av lydnadskontroll

Under kontrollen har hundföraren ansvaret för hundens beteende.

Hunden skall vid kontrollen ha en sådan halskedja av metall som inte dras åt. I rörelser som utförs medan hunden är kopplad används ett koppel eller en lina. Hundens munkorg får inte vara av metall.

Domaren får avbryta kontrollen om hunden

- 1) saknar färdigheter,
- 2) inte förmår klara av sin uppgift,
- 3) är skadad eller sjuk,
- 4) inte kan kontrolleras av sin förare,
- 5) betar sig aggressivt, eller
- 6) visar tydlig skygghet.

Domaren kan avbryta kontrollen om föraren behandlar hunden våldsamt eller med tvång.

7 §

Bedömning av lydnadskontrollen

Ett godkänt utförande av kontrollen förut-

sätter att de moment som avses i 2 eller 3 § utförs med godkänt resultat. Lydnadskontrollens olika moment bedöms i fråga om de moment som avses i 2 §, med undantag av det moment som hänför sig till tillgänglighet, med vitsordet utmärkt, godkänd eller underkänd samt i fråga om de moment som avses i 3 § och i fråga om det moment som avser tillgänglighet och som hänförs till 2 § med vitsordet godkänd eller underkänd.

För att bli godkänd måste en hund uppnå minst hälften av poängen för den rörelse som ingår i varje moment. En utmärkt prestation förutsätter minst 90 procent av poängen för den rörelse som ingår i varje moment. Bedömningsgrunderna för kontrollen samt poängsättningen av de olika momenten och rörelserna fastställs av polisskolan.

Över kontrollen uppgörs i två exemplar ett protokoll, varav skall framgå hundens identifikationsuppgifter, namnet på den väktare som verkat som hundens förare, domaren vid kontrollen samt vitsorden för de olika momenten. Den ena delen av protokollet överlämnas till den väktare som verkat som hundförare vid kontrollen och den andra blir hos polisskolan. Domaren gör en anteckning om godkänd kontroll i säkerhetsbranschens tillsynsuppgifter.

8 §

Omtagning av lydnadskontrollen

Ett underkänt moment i kontrollen skall tas om senast inom sex månader efter den första underkända prestationen. Om samma moment av kontrollen underkänns tre gånger skall alla moment i kontrollen tas om.

9 §

Övergångsbestämmelse

En hund som när denna förordning träder i kraft har godkänts i lydnadsprov i nybörjarklass eller i lydnadsprov för tjänstehundar får medföras i bevakningsuppgifter utan avlagd kontroll enligt denna förordning till och med den 31 december 2003.

3832

Nr 782

10 §
Ikraftträdande

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2002.

Helsingfors den 6 september 2002

Inrikesminister *Ville Itälä*

Överinspektör Janne Kerkelä

1. TILLGÄNGLIGHET

Hunden förs kopplad och försedd med munkorg genom en människogrupp till domaren.

På hunden utförs kontroll av utrustningen och identifikationsmärkningen samt hundens beteende bedöms.

Hunden får inte visa störande aggressivitet eller tydlig skygghet.

2. KONTROLL

I kontrollmomentet bedöms förarens förmåga att styra hunden samt hundens förmåga att klara av de rörelseprestationer som krävs. Rörelseprestationerna hänför sig till hundens styrbarhet samt dess förmåga att kontrollera nerverna.

Varje rörelseprestation börjar och slutar i utgångsställning, varvid hunden sitter på förarens vänstra sida med högra bogen i jämnhöjd med förarens knä. Rörelseprestationen börjar från utgångsställning med domarens tillstånd.

Rörelse 2.1 Platsliggande eller platsittande

Kommandon: ligg, plats, sitt

Hunden förs till prestationen försedd med munkorg.

Efter att ha fått order av domaren kopplar föraren loss kopplet, lämnar hunden liggande på marken och avlägsnar sig från platsen till ett dolt ställe.

Efter fem minuter förflyttar föraren sig med domarens tillstånd och ställer sig bredvid hunden och intar utgångsställning.

Rörelse 2.2 Beteende vid skott

Kommandon: ligg, plats, sitt

Hunden förs till prestationen försedd med munkorg.

Efter att ha fått domarens tillstånd kopplar föraren hunden och ger den order om att lägga sig ned på marken.

En person som står ca 20 m framför hunden skjuter tre skott. Under skottlossningen skall hunden ligga kvar på marken lugn och uppmärksam.

Rörelse 2.3 Linförighet

Kommandon: fot, sitt

Rörelsen utförs så att hunden är kopplad med ett koppel som föraren håller i sin vänstra hand. När rörelsen utförs skall kopplet hållas löst.

Rörelsen utförs enligt ett på förhand givet schema och den inleds med domarens tillstånd. När föraren och hunden startar, ändrar riktning och hastighet samt stannar upp får föraren kommandera hunden.

I slutet av rörelsen utförs vändningar till höger och vänster i en människogrupp samt till sist stannar föraren och hunden framför domaren.

Rörelse 2.4 Från rörelse till platsliggande och inkallande

Kommandon: fot, ligg, hit, sida, sitt

Föraren startar med domarens tillstånd från utgångsställning tillsammans med hunden, som följer fritt i promenadtakt framåt.

Efter ca 10—15 steg ger föraren hunden kommandot ”ligg”, vilket hunden skall lyda snabbt.

Föraren fortsätter springande ca 30 steg framåt, varefter han eller hon stannar och vänder sig mot hunden.

Föraren kallar med domarens tillstånd hunden till sig, varvid hunden snabbt skall komma fram till föraren och sätta sig framför honom eller henne.

På kommandot ”sida” skall hunden sätta sig bredvid föraren i utgångsställning.

Rörelse 2.5. Framåtsändande och platsliggande

Kommandon: fot, framåt, ligg, sitt

Föraren startar med domarens tillstånd från utgångsställning tillsammans med hunden, som följer fritt i promenadtakt framåt.

Efter ca 10—15 steg ger föraren hunden kommandot ”framåt”, varvid hunden skall lösgöra sig snabbt och i rak kurs ca 30 meter.

Efter kommandot blir föraren stående på stället.

När hunden har rört sig framåt den erforderade sträckan får den av föraren kommandot ”ligg”, som hunden skall lyda omedelbart.

Rörelsen slutar när föraren med domarens tillstånd flyttar sig och ställer sig bredvid hunden och ger den order att sitta.

3. SKYDDANDE

I skyddsmomentet bedöms hundens kontrollbarhet, samarbetet mellan föraren och hunden samt hundens förmåga att försvara sig själv och sin förare. Skyddsmomentet omfattar sammanlagt åtta (8) rörelseprestationer som bedöms separat.

Hunden kan under prestationen vara kopplad i en ca 5 m lång lina. Figuranten skall ha nödvändig skyddsutrustning.

För utmärkt prestation förutsätts att hunden inte är kopplad och att den låter sig kontrolleras och lyder förarens order omedelbart. Hundens grepp skall vara kraftigt och lugnt. Hunden skall omedelbart lossa greppet efter att ha fått order därom. Hunden får inte störa figuranten i någon som helst av rörelsens olika delar.

3.1 Följ

Efter att ha fått domarens tillstånd startar föraren från utgångsställning.

På ca 50 stegs avstånd står en figurant orörlig med en synlig skyddsärm och mjuk batong.

Föraren går fram till figuranten, varvid hunden uppmärksamt skall följa vid sidan.

Ca 3 m före figuranten stannar föraren framför figuranten och kommenderar hunden i utgångsställning.

3.2. Inspektion

Före inspektionen skall föraren uppge sitt namn för figuranten samt vad han eller hon ämnar göra med honom eller henne. Åtgärden kan genomföras t.ex. på följande sätt ”Jag är väktare N.N., stå still, jag kommer att inspektera er, upp med händerna”.

Föraren ger hunden order om att lägga sig ned på marken eller att sitta och lämnar den på stället.

Föraren inspekterar figuranten och flyttar sig därefter ca 5 steg bakom hunden.

Hunden skall hållas kvar på sin plats under hela rörelsen och den skall uppmärksamt ge akt på figuranten.

3.3 Bevakning

Hunden skall bevaka figuranten uppmärksamt.

3.4 Flykt

När hunden har bevakat figuranten i ca 20 sekunder ger domaren figuranten tillstånd att ge sig i väg.

Figuranten börjar i snabb takt promenera bort från hunden. Hunden skall på eget initiativ förhindra figurantens flykt genom att bita i figurantens skyddsärm.

3.5 Lösgöring och efterbevakning

Med domarens tillstånd ger föraren figuranten order om att stå stilla, varefter föraren ger hunden order om att släppa greppet. Efter att hunden har fått kommandot skall den omedelbart släppa greppet om figuranten. Om hunden är kopplad med en lina får föraren ta linan i sin hand innan han eller hon ger figuranten order om att stå stilla. Linan skall likväl hela tiden vara lös.

Omedelbart efter det att hunden har släppt greppet skall den stanna kvar på platsen och bevaka figuranten. Hunden får inte störa eller bita den orörliga figuranten. Om hunden är kopplad med lina skall linan vara lös. Efterbevakningen räcker ca 10 sekunder.

3.6 Ryggtransport

Föraren flyttar med domarens tillstånd på sig och ställer sig bredvid sin hund eller ger hunden kommandot sida i utgångsställning.

Föraren ger figuranten order om att ta ca 3—5 steg framför honom eller henne i den riktning som domaren visar. Hunden skall följa föraren på hans eller hennes vänstra sida och uppmärksamt ge akt på figuranten.

3.7 Avvärijande av anfall

Under transporten går figuranten, efter att ha fått tecken av domaren, till anfall mot föraren och hunden. Figuranten belastar hunden med skenangrepp med hjälp av en mjuk batong så att slagen inte träffar hunden. På tecken av domaren upphör figuranten att kämpa emot och står orörlig på stället.

Hunden måste avvärja anfallet utan förarens medverkan. Hunden skall bita figuranten säkert och med ett lugnt grepp med hela munnen.

Hunden skall lossa greppet om figuranten omedelbart på order av föraren. Föraren kommenderar sin hund att sätta sig vid hans eller hennes sida och befäller figuranten att promenera framför sig på samma sätt som före anfallet.

3.8 Försvar av föraren

Hunden förs till prestationen försedd med munkorg.

Rörelsen utförs på ett sådant område där föraren kan promenera rakt framåt ca 50 steg och hunden följer kopplad med vid sidan. Varken hunden eller föraren ser figuranten, som har gömt sig på förhand. När föraren är på ca 3 stegs avstånd från figurantens gömställe, anfaller figuranten föraren skrikande och med händerna lyfta.

Hunden skall avvärja anfallet genom att kraftigt stöta till figuranten mitt på kroppen.

Om hunden på ett effektivt sätt förhindrar anfallet blir figuranten orörlig. Hunden får inte röra den orörliga figuranten. Efter detta kallar föraren hunden till sidan omedelbart. Till sist transporteras figuranten till domaren.

4. MARKERING AV EN PERSON SOM GÖMT SIG

Momentet utförs som en arrangerad arbetssituation, där förarens uppgift är att undersöka området systematiskt tillsammans med hunden samt att med hjälp av hunden hitta den person som gömmer sig. Figuranten använder inte skyddsutrustning.

Hunden skall vara kopplad med en 5—10 m lång lina. Domaren uppger den rutt som skall följas på det område som skall genomsökas, vilket kan vara ett lagerområde eller ett annat motsvarande område.

När hunden hittar figuranten, som har gömt sig, skall den markera detta genom att skälla högt.

Hunden får inte bita den orörliga figuranten. När hunden skäller på och bevakar figuranten kommenderar föraren hunden till sin sida och utför säkerhetsvisitation av figuranten samt rörelsen ryggtransport i enlighet med punkt 3.6.

5. FÖRSVAR AV FÖRAREN

Hunden förs till prestationen försedd med munkorg.

Föraren startar med domarens tillstånd från utgångsställning längs den rutt som domaren har uppgett och hunden är kopplad med ett kort koppel.

När föraren och hunden är i rörelse kommer figuranten, som är försedd med en mjuk batong, fram ur sitt gömställe och närmar sig med händerna uppsträckta och gör ett hotfullt anfall mot föraren och hunden.

Hunden skall under anfallet tydligt visa att den besitter försvarsvilja. Hunden får inte röra den som anfaller.

När domaren har konstaterat hundens beteende ger han eller hon figuranten order om att upphöra med anfallet. Prestationen underkänns om hunden visar rädsla under anfallet eller drar sig undan anfallet.

När anfallet har upphört och situationen har lugnat sig skall hunden visa att den inte längre har lust att anfalla mot figuranten som nu betar sig normalt.

FÖRFS/ELEKTRONISK VERSION

Nr 780—782, 3 ark

EDITA PRIMA AB, HELSINGFORS 2002

EDITA PUBLISHING AB, HUVUDREDAKTÖR JARI LINHALA

ISSN 1456-9663